Ն· 1105 — 1881 ԱՊՐԻԼ 22 ՇԱԲԱԹ — ՏԵՍՐՏԻՆՃԻՒ ԱԿՆԷ

ԹԷՐԱԷՄԱՆԸ ԷՖԷՄԵՐ

ՄԷՎԱՏՍԸ ԲՈԼԻԹԻԿԻՆԷ ԻԼՄԻՆԷ ՎԷ ՄԻԼԻՆԷ
ՎԷ ՍԱՒՐԷՑԻ ՀԱՄԱՐ ԵՒՎՄԻ ԶԱԶԷՊԱՏ ՏԷՐ

ԱՊՕՆԷ ԳԻՆԱԹԼԱՐԸ
Մէճիտիյէ 20 ղրուշտան
ՍԹԱՄՊՈՒԼ ԻՋԻՒՆ
Պիր սէնելիք . . . 200 ղրուշ
Ալթը այլըգ . . . . 100 »
Իւչ այլըգ . . . . 55 »
ՎԻԼԱՅԷԹ ԻՋԻՒՆ
Բոլթա իլէ իրսալ օլունճագլար իչիւն
Պիր սէնելիք . . . 230 ղրուշ
Ալթը այլըգ . . . . 120 »
Իւչ այլըգ . . . . 60 »
Մէճիտիյէ 1 ղրուշ

ԻԼԱՆԱԹ ԳԻՆԱԹԼԱՐԸ
Պէհէր սաթրը իչիւն
1 վէ 2 վէ 3 ինճի սահիֆէ 5 ղրուշ
4 իւնճիւ սահիֆէյէ . . 2 »
ԻԽԹԱՐ. Պանգա, Շիրքէթի վէ ումուրու սարֆիյէլէր այիտ։
2 մէ 3ի ինճիւ սահիֆէլէրէ 6 ղրուշ
4 իւնճիւ սահիֆէյէ . . 4 »
Զիյատէ միւտաէթ իչիւն իլանճաթա այրը բազարլըգ օլուր։
Մէվատտր նաֆիայա տայիր պէնճիէր մէճմանէն գապալը օլունճագ վէ տէրճ օլունմայան էվրագ, իատէ օլունմայանճագ։
Մէճիտիյէ 1 ղրուշ

Իտարէխանէսի վէ մաթպասասը, Սթամպոլո

ԷՎՐՕԲԱ ՎԷ ՇԱՐԳ

Էվրօբանը էսկիսէն պէրու վէ խուսուսի իլէ պու սան վագթլարտա Շարգ հագդընտա պաղը ֆիբը ու նկյէթլէրի օլտուղը մալիմ տիր։

Էվրօբա տէվլէթլէրինին ումումի բօլիթիգասը պաշըճա Շարգ մէսէլէսինէ մէրպութ օլուպ, պէյնլերինտէքի միւնասէպաթ եքսերիա Շարգ ահվալինին կիսիշինէ թապի տիր։

Տէվլէթլէրին աշրգ բօլիթիգալարընտան պաշգա, Շարգ հագդընտա կէրէք ումումի վէ կէրէք խուսուսի եանի կէրէք պիթիւն աէվլեթլեր պէյնինտէ վէ կէրէք հէր պիր գաչը արասընտա կիզլի պաղը նկյէթլեր պուլունտուղու տախի ինքէար օլունմամաղ։

Էվվելա իւչ Շըմալ իմպէրաթօրլարընն իթթիֆագը վէ մուսխարէն Ավսթրիա իլէ Ալէմանիա արասընտաքի իթթիֆագ՝ Շարգ իշլերինէ տակր օլտուղու կիպի, մէսէլա Թունուզ հագդընտա Պերլին գոնկրէսի զէմանընտա ճէրէյան իթթիշ օլտուղու Թեպէյիւն իտէն սեօգլեր կիպի հէնուզ մէյմանա չըգմամըշ քիմ պիլիր տահա նէ գատար նկյէթլեր վէ իթթիֆագլար վար տըր։

Շարգ քէլիմէսինին ճօղրաֆիճա օլան մանասըյլա բօլիթիգաճա օլան մանասը արասընտա պիրաղ ֆարգ պուլունտուղու մալիմ տիր։ Բօլիթիգա լիսանընտա Շարգ պաշըճա մէմալիքը Օսմանիյէ իլէ օնա մէրպութ օլան մէմալիք վէ նիմ միւսթագիլ հիւքիւմէթլեր տիր։

Գինաէն ալեյհ Շարգ՝ Էվրօբա, Ասիա, վէ Ափրիգանընն պիրէր բարչասընը չամիլ օլուպ, Ղարպ նամը իլէ մաարուֆ օլան Թարապլուս վէ Թունուզ տախի բօլիթիգա լիսանընտա Շարգ իւնվանը ալթընտա պուլունույօրլար։

Էլհասըլ կէրէք հալա տօղրուտան տօղրույա տէվլէթը Օսմանիյէնին թահթը իտարէսինէ պուլունան վէ կէրէք վագթը իլէ պու հալտէ պուլունուպ մուախխարէն իմթիյազ վէ եա իսթիգլալարընը գազանմըշ օլան մէմալիքէ «Շարգ» իւնվանը ումումիսի վէրիլիյօր։

Պու մէմալիքտէն պաղըսընընն Պաղը Ալի իլէ, վէ պաղըսընընն տախի Էվրօբա իլէ օլան միւնասէպաթը բօլիթիգա ալէմինի իշղալ ետէյօր։

Տըզգաթ օլունսա կէօրիւլիւրքի, Խրիսթիյան մէմալիքինտէ Էվրօբայը մէշղուլ իտէն հալ՝ քէնտիլէրինին Պաղը Ալի իլէ վէ Իսլամ մէմալիքինտէ իսէ քէնտիլէրինին Էվրօբա իլէ օլան միւնասէպաթը տըր։

Ռումանիա, Սըրպիա, Գարատաղ, Եունան քէսպը իմթիյազ վէ իսթիգլալ իթթիֆլէրի կիւնտէն պէրու Էվրօբա իլէ միւնասէպաթը թամամէտ պուլունտուղլարը հալտէ, հիչ պիր վագթ պունլար իլէ Էվրօբա արասընտաքի միւնասէպաթ պիր մէսէլէ թէվֆիտ իթմէյիպ։ պիլաքս Էվրօբայը իշղալ ետէն չէյ՝ պունլարըն Պաղը Ալի իլէ օլան միւնասէպաթը պուլունմուշ տըր։ Պուլկարիսթան իլէ Շարգի Ռումէլինին վէ տօղրուտան տօղրույա տէվլէթը Օսմանիյէնին թահթը իտարէսինտէ պուլունան Խրիսթիյան մէմալիքինին հալի տէ պէօյլէ տիր։

Հալ պու քի, Մըսըր իլէ Թունուզ կիպի նիմ միւսթագիլ մէմալիքը Իսլամիյէ՝ Էվրօբայը Պաղը Ալի իլէ օլան միւնասէպաթլարը իլէ տէյիլ, պէլքի տահա քէնտիլէրինին պիզղաթ Էվրօբա իլէ օլան միւնասէպաթլարը իլէ իշղալ ետէմէքտէ պուլունմուշլար տըր։

Պու ֆարգը քիւլլի նէտէն իլէրի կէլիյօր։ Ամապա պու իքի գրսմ արասընտա տինճէ օլան ֆարգ մը պունա սէպէպ օլույօր։ պու հալ տինին միւգթադիյաթընտան մը տըր։ Պիզ տինին բօլիթիգայա պուգատար թէէսիրի օլտուղունա ինանմամաղ իսթէյէնլէրտէն օլմատըղըմըզտան, պունուն էսպապընը սահիր ճիհէթլէրտէ պրամագ մէճպուրիյէթինտէյիզ։

Պու ֆարգը Էվրօբանըն թասասուպունա վէ Խրիսթիյան տէվլէթլէրինին Շարգտա Խրիսթիյանլարը իմթիզամ իտիպ Միւսիւլմանլարըն ալեյհինտէ պուլունտուգլարընա համիյիթմէք իսթէյէնլեր վար տըր։ անճագ իշէ պիթարաֆ պիր նազար իլէ պագըլմագ օլուբ իսէ վէհլեթէն կէօրիւլիւրզ քի, պու ֆարգը իճապ իսէն՝ Էվրօբանըն մուամելաթը օլմայրպ, պաշըճա հէր մէմլէքէթին հարեքէթի տիր, եանի Էվրօբանըն հարեքեաթը սեպէպ տէյիլ պէլքի՝ նէթիճէ յտիր։

Էվվէթ, Խրիսթիյան մէմալիքի՝ Էվրօբանըն իմթիզամընը ճէպպ վէ իսլամ մէմալիքի իսէ օնուն աքսի պիր մուամէլէտէ պուլունմայրը՝ նը իյճապ իսէճէք հարեքեաթտա պուլունտուգլարը ինքեար օլունամաղ։

Մէմալիքի Իսլամիյէնին պու պապատէ իթտիքլերի խաթալար պաշըճա իւչ գրսմ տըր։

Էվվելա քէնտի իտարէլերինի եօլունա գոյամայրպ վէ էմնիյէթ վէ ասայիշի մուհաֆաղա իտէմէյիպ իքիտ պիրտէ Էվրօբանըն քէնտի ումումը տախիլիյէլերինի միւտախէլէսինի վէ պու վէճհ իլէ իսթիգլալարընը խալելքեզիր օլմասընը իյճապ իթմէլերի, Սանիէն, քէնտի մէմլէքէթլերինտէքի էճնէպիլերին հուգուգ վէ մէնֆաֆիի մէշրուելերինի մուհաֆաղա իտէպիլճէք գավանին վէ ուսուլ վէ ինթիզամ բիայէթ իթմէմէքլէ, էճնէպիլերէ պիր չօգ իմթիյազաթ վերմեեէ մէճպուր օլմալարը վէ պու իմթիյազաթլա էճնէպիլերին քէնտիլերինէ թէֆէվվիւգ իտուպ քէնտի հուգուգլարընը բայիմալ իթմէլերինէ ֆուրսաթ վերմէլերի։

Սալիսէն, վարիտաթը մէմլէքէթին թէհամմիւլիւ ֆէվգինտէ մէսարիֆէ ալըշըպ էրօբատան պօրճ ամաղա մէճպուր օլմալարը լա, պունտան տօլայը էրօբանընը պիր նէվի վէսայէթի ալթընա կիրմէլերի։

Իշթէ պու իւչ սեպեպ էրօբաեա մէմալիքի Իսլամիյէ հագդընտա եօգարտա պէեան իթթիկիմիզ հարեքեաթ վէ մուամէլաթտա պուլունմամաղա սեպեպ վէ վէսիլէ օլույօր, եօգսա տին ֆարգընընն հիչ պիր պաքլ վէ միւնասէպէթի եօգ տըր։

Սեպեպ վէ վէսիլէ օլույօր տիյօրըզ, չիւնքի պու էսպապտէն էօյլէ պիր մուամէլէտէ պուլունմամաղա մէճպուր օլմուշ տէվլէթլեր պուլունտուղու կիպի, օ էսպապը քէնտի մէգասիտինին իճրասընա ալեթ վէ վէսիլէ իթթիխաղ իտէն տէվլէթլեր տախի վար տըր։

Ալէմտէ հիչ քիմսէ եօգ տըր քի, քէնտի մէնֆաաթընը պաշգասընընն մէնֆաաթընա թէրճիհ իթմէսին, պունուն իչիւն հէրքէս քէնտի մէնֆիիինի մուհաֆաղա վէ միւտաֆաա իտուպ, պաշգալարա թէճավուզ գաբուսունու գաբամալը տըր։ գաբամաղա, գապահաթ թէճավուզ իտէնլերտէ օլմայուպ, քէնտիսինտէ տիր։

Ֆրանսա պու տէֆա Թունուզու զապթ իթմէկէ գալգըշըրը կիպի, Ալէմանիա տախի Հօլանտայը։ Ռուսիա՝ Ռումանիայը, Ինկիլթերրա Եունանը զապթ իթմէյի տախի արզու իթմէեօրլար մը։ էլպէթթէ իտէեօրլար, ֆագաթ սեպեպ վէ վէսիլէ պուլամաղլար։

Ֆրանսա, Թունուզու զապթ իտէճէկինէ, Պելճիգայը զապթ իթմէկէ գալգըշապիլիր իտի։ ֆագաթ Պելճիգալլար հուտուտլարընը թէճավուզ իտուպ, Ֆրանսա էհալիսինի ռահաթսըզ իթմէզլէր։ Ֆրանսա Պելճիգատա ճէրէեան իտէճէք պիր մուհաֆէմէեէ գարըշամաղ։ Պելճիգատա եաբըլան տէմիր եօլլարընը գումբանիալարը Ֆրանսըդ տէկիլ տիր, վէ եախոա Ֆրանսըզ օլսալար պիլէ։ պու գումբանիալարըն նէ տերեճեեէ գատար հագլարը օլտուղու մուայէն տիր, նէ օնլար քէնտի հագլարընը թէճավուզ։ վէ նէ տէ պէրիքիլեր օնլարըն հուգուգը մուաեէնէլերինի բայիմալ իտէպիլիրլեր։ Պելճիգանընն խաբիճէ հիչ պիր պօրճու եօգ տըր։

Գինաէն ալեյհ Պելճիգա հիչ պիր էճնէպի հիւքմ վէ նուֆուզունուն տուխուլինէ ֆըրսաթ պըրագմաղ, վէ Ֆրանսա էօյլէ պիր մուամելէ վէ հարեքեթտէ պուլունմաղա սեպեպ վէ վէսիլէ պուլամաղ։

Թունուզտա իսէ հալ պիւսպիթիւն պունուն աքսինէ տիր։ Տէվլէթլեր պէյնինտէքի բէգապէթ գալգընճա, պունլարտան հէր հանկըսը իսթեր իսէ հէր կիւն մագսատընը իճրա իչիւն պէն սեպեպ վէ վէսիլէ պուլապիլիր։

Շարգըն հիւքիւմաթը Իսլամիեէի իւչ տիր։ պիրի՝ տէվլէթը Օսմանիյէնին քէնտիսի, վէ տիկերլերի՝ օնուն հիւքմանլըղը ալթընտա պուլունան Մըսըր իլէ Թունուզ տըր։

Պու հիւքիւմէթլերին իւչիւնտէ տախի եօգարըտա թաատատ օլունան էսպապ մէվճուտ օլտուղունտան, պիր թարաֆտան տօղրուտան տօղրույա էրօբանընն պէօյիւք տէվլէթլերինէ վէ պիր թարաֆտան տախի Շարգտաքի միւմթազ վէ միւսթագիլ հիւքիւմէթլերէ վէ պաղը տէֆա թէպատա տախի միւտախէլէ վէ եա չիքեայէթէ սեպեպիյէթ վերիլմէքտէ, վէ պու վէճհէլէ Շարգ մէսէլեսինին գաբատաբլամասընա իմքեան վերիլմէմէքտէ տիր։

Պու ահվալ՝ էրօբանընն չիքեաեթընա հէմ սեպեպ հէմ վէսիլէ օլմագտա տըր։ Պունուն իչիւն տիր քի, էրօբա տէվլէթլերի պու ահվալէ նէ նազարը պիդայտիյէ պագապիլիյօրլար, նէ տէ պունլարընն պիւսպիթիւն բէֆիյէ ահվալընն թէմամը իլէ ըսլահընը արզու իտէօրլար։

Պու ահվալընն պէօյլէ գալմասընա նազարը պիդայտիյէ պագամաղլար, չիւնքի քէնտիլերինին տախի մէնֆաաթլարընա տօղուսը։ թէմամը իլէ ըսլահընը տախի իսթէմէզլեր, չիւնքի սօնրա միւտախէլեեէ վէսիլէ պուլամաղլար։

Ընճագ պու հիւքիւմէթլեր՝ քէնտիլերի իսլահը ահվալ իթմէկէ թէչէպիս իթտիքլերի հալտէ, էվրօբա մանի տախի օլամաղ։ պիլաքս, սուրէթա օլսուն պէեանը մէմունիյէթ իթմէկէ մէճպուր տըր։ Օ իսլահաթ իսէ, մուախխարէն էվրօբանընն հէր պիր միւտախէլէ վէ իմթիեազընը մահվ իտէպիլիր, լաքին էվրօբա՝ օնլարընն մահվընը տախի պիր նէվ սախթէ մէմունիյէթլէ գապուլ իթմէկէ մէճպուր օլաճագ տըր։ չիւնքի, միսիոնարլարընտան վէ վան ինկիլիզ գոնսոլոսը Մ։ Գլէյթընտան վէ պէնտէն հէր նէ ալտըլար իսէ, իսթիֆտատ իտէպիտիլէր։ Իւչ տէօրթ այտան պէրու գրթլըգտան քիմսէ էօվսէտիկի տէ հէր հալտէ չայանը մէմունիյէթ պիր մատտէ տիր։ Իլք պահար պաշլատը, լաքին պաղը քէօյիւլէր անտէն իսթիֆտատ իտէմէեօրլար, ղիրա պունլար՝ ֆամիլեալարընա էքմէք թէտարիք իթմէք իչիւն հէր շէյլերինի, հաթթա ալեթլերինի վէ սաքանլարընը պիլէ սաթմաղա մէճպուրիյէթ հասըլ ետէն տեհշեթլի գրթլըգ վէ ֆիւրսլերին թաատիյաթը եիւգիանտէն ֆագիր տիւշմուշ օլտուգլարընտան, պագայա վէ եա եէնի վէրկի վերէմէմէքտէ վէ պունուն իչիւն թէվֆիֆ վէ հապս իտիմէքտէ տիրլեր։ Պաշգա հէր նէրէտէ օլսա իտի, պունլարա պագայլարը թէէկիր իտիլիքտէն մատտա, պիր գրթլըգ սէնէսինին նէթայեճը մէնհուսէսինէ թէհամմիւլ ետէպիլմէք իչիւն պէօյիւք իանէլեր տէ վէրիլիր իտի։ Պու ազէմլեր տիւրլիւ տիւրլիւ վէ բէք չօգ սըգընթրլարտա պուլունմուշլար տըր։ Խաթրրա կէ՞մէյօր մը քի սեպիւքմաղան՝ 1877 սէնէսինտէ չարշըյը եագմըշլար տըր։ Պէրկիլէր՝ ֆանտարմա վէ ասքեր նէֆերթը վասեթաբյլա թահսիլ օլունտրղընտան, պունտան միւնազալեր վուգու պուլմագտա տըր։ Թիմար գազասը գարիյէլերինտէն Պաշ-ֆէսէն քէօյիւնտէ զապթիյէնին պիրի աղ գալսըն կէնճ պիր էրմէնի գատընը էօլտիւրեճէքմիշ։ Մաքասքտա թահսիլտարլար՝ պագայա պօրճու օլան վէ վանտա իանէ ֆամիթեսինտէն պիր մրգտար պուդտայալը ավտեթ իտէն պիշղրէնին պիրինի պիր տիրեկէ պաղամըշլար տըր։ Օ գատար ֆելաքէթ չէքէն պիր եհալիյի բէք չօգ սըգըշտրմամաղ իչիւն հիւքիւմէթ թարաֆընտան էմրլեր վերիլեճէկկ մէմուլաքը։»

—

Վան 2 ապրիլ

«Պաշ գալէ էրմէնի բիսգոպոսը՝ քիւլլիյէթլիճէ ագչէսինի ղասպ իթմէք իչիւն եօլտա քէնտիսինի գօվալայան խրրսըզլարա գարշը սիլահ խաթիմալ իթտիկինտէն տօլայը ախիրէն թէվֆիֆ վէ ճապս օլունտուղունտան, Վանտա էրմենիլեր միւքէտտեր օլմուշլար տըր։ Ֆիլհագիգա օ սըրատա մուամիլէյհ բիսգոպոս՝ Ադրակ միւհթաճիյնինէ թէվզի իթմէք իչիւն էրմէնի իանէ գօմիթէսինտէն իանաթ ախզ իթմիշ իտի։ Մուամէյհ՝ սեպտեմբեր այընտա քէնտի

Լ

ԼԵԶՈՒ ԽՆԴՐԸ

ՊԱՏՍԱԽԱՆԻ

ԱՌ ՏԿՐ Բ. Պ. ԲԷՋԵՆ

ԶԽՆԴՐՈՑ ԳՐԱԲԱՐԻՆ

ԵՒ

ԱՇԽԱՐՀԱԲԱՐԻ

(Շաբաթաթերթի գլ. Բ.—1102)

Յետ սպառելոյ ամէն փաստ, բարեկամ մեր, իբրև որթողոքս աշխարհաբարեան, կը բողոքէ մեր խղճին։ «Եթէ պէտք լինէր,» ասէ, «ընդունել այն ձախող վարդապետութիւնն, որոյ համեմատ երբեմն գրաբարը միակ և ընդհանուր գործածական և սովորական լեզու եղած է Հայաստանի մէջ, յայնժամ ներկայ աշխարհաբարներն ոչ ևս իրենց յատուկ տարրեր, հարստութիւններ կրնային ունենալ, այլ բոլոր իրենց ունեցածն իբրև գրաբարի թափփուքները ճանչել պէտք կը լինէր։» Ի՞նչ ուրեմն, որպէս զի «աշխարհաբարի բոլոր ունեցածն իբրև գրաբարի թափփուքները ճանչել պէտք չլինի,» պարտիմք մերժէ՞լ ընդգրաբարն իբրև ձախող, և զաշխարհաբա՞րն ընդունել իբրև ողջամիտ։ Զայս թուի պահանջել վարդապետն աշխարհաբարի, որպէս զի ինչ որ կայ յաշխարհաբարին, սեպհական կամ օտար, ընդունել տայ մեզ անխտիր և կուրօրէն։ Այս է, ըստ կարծեաց նորա, ողջամիտ վարդապետութիւն։ Բայց զի՞ կայ մեր և վարդապետութեան։ Ի՞նչ հարկ է մեզ մանր սրոնել թէ ո՛ր վարդապետութիւն ձախող է և ո՛ր ողջամիտ։ Մեք պաշտպանեմք զգրաբարն ո՛չ վասն զի գրաբար է, և ոչ կը մերժեմք զաշխարհաբարն՝ վասն զի աշխարհաբար է, այլ կայ այլ պատճառ զորմէ պիտի խօսինք յետոյ։

Բարեկամ մեր, այսպէս ողջմիտ աշխարհաբարեան, հարկաւ դժկամակի լսել թէ աշխարհաբարն ոչ այլ ինչ է եթէ ոչ թրքացեալ Հայերէն. ուստի ապաւինեալ ի ճոխութիւն հեղինակի «քննական քերականութեան արդի Հայերէն լեզուի,» կը յարձակի սաստկութեամբ ի վերայ մեր և գրաբարի մէջ գանգամայն։ «Մեր գրաբարամոլ,» կը գոչէ, «օտար կը համարին ինչ որ օտար չէ, և բնիկ կը համարին ինչ որ բնիկ չէ։» Այսպէս ըստ ողջամիտ վարդապետութեան Բէչեան, գրաբարն է օտար, ոչ թէ աշխարհաբարն որ է բնիկ Հայերէն։ «Ուստի կը յարէ. «Մեր գրաբարամոլք օտարաբերը կը համարին աշխարհաբարն, և կը պանծացուցանեն գրաբարի հաղագատութիւնը։ Գարագաչեան համամիտ կը թուի նոցա։ Արդ. հնմարտութիւնն այս է որ, եթէ աշխարհաբարն օտարբասէր է, գրաբարն օտարամոլ է։ Եթէ աշխարհաբարը միայն Թուրքերէնի դիմած է, գրաբարն հազար լեզուի դիմած է։ Եթէ աշխարհաբարն լի է Թրքաբանութեամբք, գրաբարը լի է Հելլենաբանութեամբք, Լատինաբանութեամբք և Ասորերաբանութեամբք։ Եթէ աշխարհաբարի մէջ Թուրքերէն բառեր կան, գրաբարի մէջ գոնէ տասն որոշ լեզուէ բառեր կան աւելի առատօրէն։ Եթէ աշխարհաբար պարբերութիւնք՝ Թուրքերէն բառեր և ասացուածներ կը պարունակեն, գրաբար ամբողջ պարբերութիւններ՝հարազատ կարծեցեալ՝ ծայրէ ի ծայր օտաբաբանութիւն են։ Եւ, ծանրագոյն պարագայ, եթէ աշխարհաբարը լոկ տգիտութեամբ դիմած է Թուրքերէնի, մեր երջանկայիշատակ նախնիք պէտք չեղած ժամանակն ալ դիմած են օտաբաբանութեանց։ Եւ մինչդեռ մեք կարող եմք մաքրել զաշխարհաբարի Թրքաբանութիւնները, գրաբարի օտարաբանութիւններն անմաքրելի են, զի դժբաղդաբար խորարմատ ձգած են լեզուին մէջ։»

Բէչեան յօդուածն յետ իբր թէ խայտառակելոյ այսպէս զամբ և զթերութիւնս գրաբարին, թէպէտ և ոչ զմին այն թերութեանց կարէ հաստատել, կը ցուցնէ «Այտընեանի անսպառ գանձարանէն» տասն որոշ կէտեր զորս յատուկ կը համարի աշխարհաբարին և նշան առաւելութեան նորա։ Արդարև Հ. Այտընեան ի քննական քերականութեան արդի հայերէն լեզուի, էջ 62—120, յոմանս յընտիր մատենագրաց Ե. դարու, որպիսի են մանաւանդ Բուզանդ և Զգօն, և, իբրև մօտագոյն առ նոսա ժամանակաւ, Փարպեցին, որք գրած են մանաւանդ ժողովրդական թոյլ և ազատ լեզուաւ ժամանակին քան մատենագրական սեղմ և հիշդ քերականական ոճով կը գտնէ զնշմարանս կամ զսկզբնաւորութիւն աշխարհաբարին։ Ըստ Այտընեան Հօր այս սկզբնաւորութիւն կամ նմանութիւն աշխարհաբարին «կը տեսնուի բառական մասին, ստուգաբանական կամ ճշդիւ քերականական ձևերու, հաճայնութեան օրէնաց և վերջապէս խօսքի ձևերու և դարձուածներու վերայ։» Հ. Այտընեան կը բերէ առատ օրինակներ ի վերոյիշեալ մատենագրաց ի ցուցանել զնմանութիւն կամ զսկզբնաւորութիւն աշխարհաբարին ընդ հին ժողովրդական կամ խօսեալ լեզուին ի Ե. դարու, թէպէտ այն օրինակներէն կան որ երկբայելի են, և կան որ չունին ամենևին վերաբերութիւն խնդրոյն։ Մեք քաղեսցուք ըստ գլխաւորոն և զայսոսիկ միայն։

Նախ, կան արդարև ուրեք ուրեք ի գրուածս վերոյիշեալ մատենագրաց բառք և նշանակութիւնք բառից որ սովորական են յայժմու աշխարհաբարին, զորօրինակ, ամէն՝ իբր ամենայն, «Զամէն մեացեալսն, Ցամէն արարածոց, ինչպէս նաև ի բարդութիւնս՝ Ամենազէտ, ամենազօր, ևն. շատ՝ իբր բազում կամ յոյժ. ու՝ փոխանակ «և» շաղկապի ի բարդ բառս ինչ, որպէս՝ հարցուփորձ, այրուձի, պարտուպատշաճ, իբր հարձևփորձ, այրևձի, պարտևպատշաճ. հերիք՝ իբրև բառական. ի դուրս՝ իբր արտաքս. տեղ՝ փոխանակ տեղի բառին ի բարդըս ինչ որպէս՝ մակաղատեղ, բանակատեղ, և այլ սակաւ ուրեք. հարուստ՝ փոխանակ մեծատան. որ՝ փոխանակ զի, երբ՝ փոխանակ յորժամ կամ իբրև շաղկապներու. ի վերայ՝ փոխանակ «զ» նախդրիւ բացառականի, իբրև պատմական. ի մէջ՝ փոխանակ ի նախդրիւ տրականի, իբրև ներքոյական. կարդալ՝ փոխանակ ընթեռնլոյ. ինչպէս նաև ծուէնք, ճնճղուկ, խրծպել, ճենճեր, երկճիղ, որոց արմատք ծիւ, ճնճուղ, խծիպ, ճենճ, ճիւղ՝ կը գտնուին յայժմու աշխարհաբարին։

Երկրորդ՝ կան նախադրութիւնք ինչ յետադաս, որ նոյնպէս սովորական են յայժմու աշխարհաբարին, թէպէտ ոչ բոլորովին նման այժմուն, զորօրինակ՝ պէս, տեղ, համար, դէմ, հետ, առաջև, ինչպէս՝ Գետոյ պէս, ի քաղաք տեղի, ի ճաշոյն համար, ի գազանաց դէմս երթալ, Թիկամբն հետ, Ցիւր առաջև։

Երրորդ՝ ցուցական և ստացական դերանուն անհոլով, զորօրինակ՝ իմ երկու աչքս յայս տեղւոջ խաւարեցան, փոխանակ՝ յայսմ տեղւոջ. Ես այս մահու արժանի էի, փոխանակ՝ այսմ մահու. Ցիւր ամուր բերդին, Վասն մեր կարօտութեանս, Ցիւր գնդէն, փոխանակ՝ յիւրում բերդին, մերոյ կարօտութեանն, յիւրմէ գնդէն։

Չորրորդ՝ բայերու ժամանակներ որ նմանութիւն ունին այժմու աշխարհաբարին, որպէս՝ բեկեցաւ, փոխանակ՝ բեկաւ. գրէ (ի գրեթէ)՝ փոխանակ գրեա. հասիր, իմացիր, գիտացիր (իբր գիտցիր), դարձիր, փոխանակ՝ հաս, իմա, գիտա, դարձ. տարէք՝ փոխանակ տարայք. ներկել, տարածել, փոխանակ՝ ներկանել, տարածանել։

Հինգերորդ՝ սահմանական փոքրագոյն առորդասականի կամ անկատարի, որպէս՝ Ընդ ծով անցանեն զի դրկութիւն ուսանին, փոխանակ՝ ուսանիցին. Եկ առաքեմ զքեզ, փոխանակ՝ առաքեցից զքեզ. Ո՞վ ոք եմ ես որ ընդդէմ դառնամ, փոխանակ՝ դառնայցեմ. Արիք կամք յաղօթս։ Եկ երթամք շրջիմք ի դաշտ. Մեք զմեր թագաւորն օրո՞վ երեսօք տեսանեմք,

մերքէզի օլան Պաշ Գալէտէն չը-գրվ, Հէքքարի վիլայէթինտէ թէքմիլ Էրմէնիլէրտէն մէսքիւն օ-լան Աղբակա հարէքէթ իթմէքտէ, վէ ըրիգագաթընտա տա Տէրսաա-տէթ Էրմէնի մերքեզ իանէ գօմի-սիոնը թարաֆընտան Էրմէնիսթան իանէ գօմիթէլէրինէ իբաալ օլու-նան գրթլըգ մէպալիդինին միւ-քէթթիշի քերովբէ էֆ. Կիւլպէկ-եան վէ վան թիւճարանը միւ-թէպէրանընտան Յարութիւն էֆ. Գալճեան պուլունմագտա իտի։ Ու Բարթուղիմէոս դէրպինտէ իւշ խըրսըզ պունլարը իւզերինէ հիւճիւմ իտինէ, բիսգոպոս՝ պէնլարա խապէր վերտիքտէն սոնրա, քէնտուլի միւտաֆէա ի-չիւն թիւֆէնկինի պօշլթմըշ վէ նիճայէթ խըրսըզըն պիրի՝ եարա-լանմըշ տը։ Տիկէր իբիսի գաշ-տըլար։

Մէճլուս Պաշ գալէյէ կէթիրիլիպ թէտավի օլունտու, լաքին թահ-գիգաթտան պիր աղ սօնդրա վէ-ֆալի իթտի։ Հալ պու քի մէճ-լուսը մէրգում՝ մուսիլիլէր բիս-գոպոսը սայմագ իսթէտիկինի վէ վուրուլմասընա սէպէպ քէնտի օլտուղունու իգրար իթմիշ իտի։ Աֆամֆիէի՝ տիկանը ճինայէթ ըէ-իսի օլան վէ միլէլը միւխթէլիֆէ արասընտա բէք տէ պիթարաֆլըգ չէօհրէթինէ մալիք օլմայան հաճի Մուսթաֆա էֆէնտի՝ բիսգոբոսը թէվզիֆ իթտիրմիշ տիր։ Լաքին էօթէտէ պէլլի պաղը խըրսըզլար սերպէսթ սերպէսթ կէզմէքտէ, վէ իճրա իթտիրլերի թաատտա-թըն սէմերէլերինի պիրա միւճա-զաթ աֆիյէթ իթմէքտէ տիրլեր։ Վանտաքի ինկիլիզ վէ Ռուս գօն-սօլօսլարը՝ Պաշ-Գալէ վէ Վան մէ-մուրլարինի ատալիէսինին բիսգոբոսը մուսմանլէյէ հագգընա իթթի-խաղ իթթիֆլերի թէտապէրի չէ-տիտէ ալէյհինտէ չեարտէն բրօ-թէսթօ իթմիշլեր տիր։ Պէյանէ հաճէթ օլմատըգը վէճհլէ, մուսմա-լէյհ բուհանի՝ նիզամը սուրէթտէ նէֆֆինի միւտաֆէա իթմիշ տիր, վէ մատաէնին խիթամընա գա-տտար մուսմանլէյհ քէնտի խանէ-սինտէ պրագբլապիլիր իտի։»

ԷՐԶՐՈՒՄ

—

Մէ՝ենէը՝ ապրիլ 15 թարիխիլէ Էրզրումանտա պիր մէքթուպ նէյզր իտուպ, մէքթուպը մէգքիւ-ըրն մէալինէ կէօրէ, Էրզրումա միւհիմճէյինէ պիր մըգտար թօ-խումուղ թէվզի իտիլմէք իւզրէ օլտուղը կիպի, զանն օլունտուղը գատար աճ ատամ պուլունմայը, լաքին տիլէնիր բէք չօգ իմիշ։ Հալ պու քի, Ալաշկերտ իլէ Պայէզիտ-տէ ահվալ տոհա ֆէնա օլուպ, աճըրդատան բէք չօգ ատամըն էօլ-մէսինտէն գօրգուլույօր։ Վէ հիւ-քիւմաթը մահալլայէ իսէ իանէ գօմիթէսինէ մուավէնէթ իթմէ-եօր։ Վէ գօմիթէ պու սուրէթլէ միւչքիլաթ իչինտէ պուլունույօր։ Մէսէլա պիր գաշ հաֆթա մու-գատտէմ Պայազիտ միւթէսարրը-ֆը՝ պիր իսլամըն Էվրօբա իանէ գօմիթէսինտէ աղալրգ իթմէմէ-սինի էմր իթմիշ օլտուղը կիպի, չիմտի տէ վալի՝ Ալաշկերտէ կիտէն-լերէ թօխումուգ վէրմէք իչիւն պուլրուլտու վէրիլմէսինի մէն իթ-մէքտէ իմիշ։

Եինէ մէգքիւր մէքթուպտա օ-գունտուղունա կէօրէ, քիւրտ չէյլէրի՝ Էրզրումուն ճէնուպ ճի-հէթինտէ 150 քիլօմէթրօ մէսա-ֆէտէ քեային Խնուս քիւրտլերի-նէ մէքթուպլար իրսալ իտերէք իսէանէ թահրիք իթմիշլեր տիր։ Պիր խայլի Ա.ճէմ քիւրտլերի՝ քէն-տի գավլէրինճէ Ա.ճէմլիերին թաղ-եիգինէ տայանամատգլարընտան։ Պայազիտ ճիհէթինտէ Օսմանը թօբրաղընա կէչմիշլեր տիր։ Լա-քին Մուհնիսը՝ մուխպիրի տէյօր քի, պունլար՝ եէնիտէն զուհուրը մէհուզ օլան իսեանա պիրլէշմէք իչիւն պէրիյէ կէչմիշ օլմալը տը-լար։

ԱՇԽԱՐՀԱԲԱՐ

—

Աշխարհաբար լիսանընն խուսու-սիյլէ էտեպկյաթտա նէ տերէճէ լէզվէթ վերտիկինի անլաթմագ ի-չիւն, լիսանը ամիմիդ օլան Գը-ՐԱԲԱՐ մուհիպպի պիր զաթ՝ պիր վարագա իլէ պէրապէր Աշխար-հաբար լիսանլա թիֆիլատէ ախի-ըէն նէյր օլունան պիր գասիտէյի մաթպաամրզա իրսալ իթմիշ օլ-տուղունտան, իքիսինի տէ պէր վէճհի գիյր տերճ իլէ, լիսան մէ-րագլըսը օլան օգուլանլարըմըզըն նազարը մուհաբէմէսինէ արզ իս-լէրիզ։

Կ. Պոլիս 20 ապրիլ 1881

Տէր Ցնօրէն,

Համարձակիմք հաղորդել առ Ձեզ ներկայիս զպատճէն տարի միոյ Նորոգ Երևելոյ 'ի Տփղիս յաշ-խարհիկ լեզու, աղաչելով զի հա-ճեսցիք հրատարակել զայն ի մե-ծայարգ թերթին ձերում, ի ճա-չակումն աշխարհաբարեաց։

Ընկալարուք, Տէր Ցնօրէն, ըզ-հաւաստիս մեծարանաց մերոց։

Ե. Զ. Տ.

ԱՇՈՒՆ

ԵՐԳ ԱՌ ՆԷ

Ո՞ւր էք ծաղկունք դուք աննման
Է՞ր թոռմեցաք գարնանավտ
Դուք վարդ, մանիշ, լիլի, շուշան,
Է՞ր թոռմեցաք խառ խոտի հետ։
Ո՛յ՛, հովիկ անխեղջ ծաւեց
Զ'արթար գլուխն չէր շաբեղ բացուած,
Նա թոյն ըզձեզ համբոյր տուեց
Եւ ես զըտա արդէն թոռմած։

Ո՞ւր թիթեռնիկք պիւրաթև
Որ մի ծաղկէն ուրիշ ծաղիկ,
Թռչում էին թեթև թեթև
Ծառէն ի ծառ, սիրուն կողտրիկ։
Ո՞ւր թռչունիկք իմ անհանդիստ
Որ շինում էին սիրուն իր բուն
Ո՛վ դուք, թռչնիկք, էր չէք հանգիստ
Եվ քո չ'թողնէք սովորութիւն։
Արդէն ծաղկունք թառամեցան
Զը կան թեթև այն թիթեռնիկք,
Թռչնիկք էլ շուտ հեռացան
Եւ մենք մնացինք մերկ ու միայնիկ։
Սակայն մի բան կենում է դեռ
Նոյնպէս քնքոյշ և գեղեցիկ,
Ու անկրնան, ինչպէս և էր։
Այդ է սխուր, սիրուն կուսիկ
Թէև չունի կրծքին վերայ
Վարդ և շուշան . . . ոչ մի ծաղիկ,
Սակայն նոյնպէս թուչեր նորա
Կարմիր են շատ և քնքոյշիկ։

1881 Թիֆլիս ԲԷԿԶԱՏԷ

ԻԱՆԷ

ՀԱՆԳԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆ Յ'ԱՐԹՈՒՌԻՆ

—

	ռուպլի	կոպէկ
Անդրէաս էֆ. Ս. Փիլոյեան	8	
Գրիգոր Բայեան Տրապիզոնցի	3	
Պօղոս Աղդիալէյուգեան	3	
Սերոբ Ե. Աշնաւորեան	1	
Յակոբ Կիւրեղեան	1	
Յովհաննէս Միքէլճանեան	1	
Կոչկակար Մկրտիչ Ակնցի	1	50
Քերոբ Սողպէթեան	1	
Անտոն Յ. Զօհրապեան	5	
Գրիգոր Փուչինեան	3	
Մ. Կարապետ Պամասեան	2	
Դանիէլ Գուրգենեան	1	50
Աբրահամ »	3	
Օհանեան Աշնաւորեան	3	
Ներսէս »	1	
Կարապետ Թաւատեան	1	
Գրիգոր Ճէրմակեան	0	50
Աւետիս Տ. Պաղտասարեան	0	65
Յովսէփ Սուգոյեան	3	
Պօղոս Ինգլէզեան	1	
» Խուպոյեան	1	
Գաբրիէլ Մամասեան	1	
Յարութիւն Վաթալեան	0	50
Յոհան Զօհրապեան	0	65
Գրիգոր Զօհրապեան		70
Միքայէլ Տր. Պաղտասարեան		50
Մ. Մկրտիչ Սասսեան	2	
Պօղոս Քալ Վարդանեան		50
Մանուկ Պէլէնեան		50
Մկրտիչ Կիւրճեան	1	70
Պօղոս Թադէոսեան	1	
Պօղոս Զօհրապեան		60
Պապիկ էլ Օղլուեան		50
Կարապետ Մ. Զաքարով Աշ-նաւորեան	3	
Շինինկ	2	
Պետրոս Մաղաքեան	1	
Դէքանոզով	1	
Կարապետ Յարութիւնով	3	
Պօղոս Վաթալեան	3	
Գրիգոր Աշնաւորեան	1	50
Գրիգոր Մէտիզեան	1	
Գալուստ Վաթալեան	1	50
Մկրտիչ Պապէլեան	1	
Ստեփան Դաւիթեան Տը-բապիզոնցի	7	
Յակոբիկ Պ. Փիլոյեան	0	50
Տէլիզա Յ. Սուգոյեան	1	
Տիկին Ագաթ Յ. Փիլոյեան	1	
» Մարգրիտ Յ. Զօհրապ-եան	1	
Կարապետ Փատարեան	1	
Մարտիրոս Տ. Պաղտասարեան	1	
Գալուստ Եթարեան	1	
Տիկին Իսկուհի Ս. Կիւրճեան	1	
Օրիորդ Ռոմ	0	20
	86	00

Վերոյգրեալ 86 ռուպլին կեդրոնական ճանճատոզովս ամբողջ գանձած է, ձեռամբ Զօհրապեան էֆէնտիի։

Համարակալ Գանճապետ
Գ. Յ. Յովհաննէս Աբէլ Կիւլդէկեան
19 մարտ 1881
Գատրքէօյ

Նուիրատուներից Հանգանակութիւն յիսակիւտար Սէլամի
(1097 նումերոյ նէսրէդդին պէյէմ)

Մեծ. Տէրտ	Արդ. Դրկ.
Սուքիասեան Ա.	20
Յովհաննեան Գրիգոր	20
Տէմիրճեան Մեսրոպ	20
Տէր Յակոբեան	20
Տէր Ներսէսեան Դանիէլ	20
Տէր Պաղտասարեան Կարապետ	20
Տէօքմէճեան Գառնիկ	20
Փափազեան Տիգրան	20
Փիլիպոս	20
Գահվէճեան Սարգիս	20
Քիրէճեան	20
Ալէքսանեան Նիկողայոս	15
Գալէմքեարեան Յովակիմ	15
Գինեպան Գառնիկ	15
Մկրտիչեան Մարկոս	15
Մուրատեան Գէորգ	15
Ալեանագեան Գէորգ	10
Ա.ճէմեան Նշան	10
Ամպօյեան Յակոբ	10
Արխանեան Թորոս	10
Աբրահամեան Գաբրիէլ	10
Աւագեան Խոսրով	10
Գասպար	10
Գինեպան Կարապետ	10
Գրիգորեան Գասպար	10
Գրիգորեան Մկրտիչ և Յով-հաննէս	10
Գույումճի Նիկողոս	10
Գույումճեան Քերովբէ	10
Դերձակեան Սեպուհ	10
Եաղմաճեան Ստեփան	10
Եաղմաճեան Յոնիկ	10
Եօրկի	10
Թահմազուրլեան Դաւիթ	10
Թէրսանէլեան Յարութիւն	10
Թորոսեան Գրիգոր	10
Խաչատուրեան Գարեգին	10
Խաչատուրեան Կարապետ	10
Խահվէճեան Յովհաննէս	10
Խիւտավէրտեան Մկրտիչ	10
Խոհարար Աղաճան	10
Խոհարար Առաքել	10
Խոհարար Մանուկ	10
Խոհարար Մինաս	10
Խոհարար Յովհաննէս	10
Կարապետեան Պետրոս	10
Կիրակոսեան Պօղոս	10
Կոստանդին	10
Համամճեան Ոսկան	10
Համամճեան Ովրեստ	10
Համբարձումեան Մկրտիչ	10
Հիւսէյինճեան Յակոբ	10
Հացավաճառ Բարսեղ	10
Հացավաճառ Մանուկ և Ներսէս	10
Ղազարեան Պաղտասար	10
Ճէղայիրլեան Յարութիւն	10
Մալիքթուրաճեան Պետրոս	10
Մանուկեան Տաքէս	10
Մարգար	10
Մելքոն	10

(Տէվամ)

ՄԻԻԹԷՖԷՐՐԻԳԱ

—

Գէյրութտա նէյր օլունան Հ-ոպէսի եվ Ամպոլ նամ կաղէթատա օգունտուղունա կէօրէ, Շամ, Պէյրութ, Համա վէ Նապլուս է-հալիսի՝ Սուրիայա տաիր պաղը էճնէպի կաղէթալարընը նէյրի-եաթը ֆէսատքեարանէսինտէննէ-չէթ իսէն չայիաթը քեաղիպէյի մէրքէզի օլան Պաշ Գալէտէն չը-գրվ, Հէքքարի վիլայէթինտէ Թէքմիլ Էրմէնիլէրտէն մէսքիւն օ-լան Աղբակա հարէքէթ իթմէքտէ, վէ ըրիգագաթընտա տա Տէրսաա-տէթ Էրմէնի մերքեզ իանէ գօմի-սիոնը թարաֆընտան Էրմէնիսթան իանէ գօմիթէլէրինէ իբաալ օլու-նան գրթլըգ մէպալիդինին միւ-քէթթիշի քերովբէ էֆ. Կիւլպէկ-եան վէ վան թիւճարանը միւ-թէպէրանընտան Յարութիւն էֆ. Գալճեան պուլունմագտա իտի։ Ու Բարթուղիմէոս դէրպինտէ իւշ խըրսըզ պունլարը իւզերինէ հիւճիւմ իտինէ, բիսգոպոս՝ պէնլարա խապէր վերտիքտէն սոնրա, քէնտուլի միւտաֆէա ի-չիւն թիւֆէնկինի պօշլթմըշ վէ նիճայէթ խըրսըզըն պիրի՝ եարա-լանմըշ տը։ Տիկէր իբիսի գաշ-տըլար։

Մէճլուս Պաշ գալէյէ կէթիրիլիպ թէտավի օլունտու, լաքին թահ-գիգաթտան պիր աղ սօնդրա վէ-ֆալի իթտի։ Հալ պու քի մէճ-լուսը մէրգում՝ մուսմանլէյհ բիս-գոպոսը սայմագ իսթէտիկինի վէ վուրուլմասընա սէպէպ քէնտի օլտուղունու իգրար իթմիշ իտի։ Աֆամֆիէի՝ տիկանը ճինայէթ ըէ-իսի օլան վէ միլէլը միւխթէլիֆէ արասընտա բէք տէ պիթարաֆլըգ չէօհրէթինէ մալիք օլմայան հաճի Մուսթաֆա էֆէնտի՝ բիսգոբոսը թէվզիֆ իթտիրմիշ տիր։ Լաքին էօթէտէ պէլլի պաղը խըրսըզլար սերպէսթ սերպէսթ կէզմէքտէ, վէ իճրա իթտիրլերի թաատտա-թըն սէմերէլերինի պիրա միւճա-զաթ աֆիյէթ իթմէքտէ տիրլեր։ Վանտաքի ինկիլիզ վէ Ռուս գօն-սօլօսլարը՝ Պաշ-Գալէ վէ Վան մէ-մուրլարինի ատալիէսինին բիսգոբոսը մուսմանլէյհ հագգընա իթթի-խաղ իթթիֆլերի թէտապէրի չէ-տիտէ ալէյհինտէ չեարտէն բրօ-թէսթօ իթմիշլեր տիր։ Պէյանէ հաճէթ օլմատըգը վէճհլէ, մուսմա-լէյհ բուհանի՝ նիզամը սուրէթտէ նէֆֆինի միւտաֆէա իթմիշ տիր, վէ մատաէնին խիթամընա գա-տտար մուսմանլէյհ քէնտի խանէ-սինտէ պրագբլապիլիր իտի։»

ԷՐԶՐՈՒՄ

—

Մէ՝ենէը՝ ապրիլ 15 թարիխիլէ Էրզրումանտա պիր մէքթուպ նէյզր իտուպ, մէքթուպը մէգքիւ-ըրն մէալինէ կէօրէ, Էրզրումա միւհիմճէյինէ պիր մըգտար թօ-խումուղ թէվզի իտիլմէք իւզրէ օլտուղը կիպի, զանն օլունտուղը գատար աճ ատամ պուլունմայը, լաքին տիլէնիր բէք չօգ իմիշ։ Հալ պու քի, Ալաշկերտ իլէ Պայէզիտ-տէ ահվալ տոհա ֆէնա օլուպ, աճըրդատան բէք չօգ ատամըն էօլ-մէսինտէն գօրգուլույօր։ Վէ հիւ-քիւմաթը մահալլայէ իսէ իանէ գօմիթէսինէ մուավէնէթ իթմէ-եօր։ Վէ գօմիթէ պու սուրէթլէ միւչքիլաթ իչինտէ պուլունույօր։ Մէսէլա պիր գաշ հաֆթա մու-գատտէմ Պայազիտ միւթէսարրը-ֆը՝ պիր իսլամըն Էվրօբա իանէ գօմիթէսինտէ աղալրգ իթմէմէ-սինի էմր իթմիշ օլտուղը կիպի, չիմտի տէ վալի՝ Ալաշկերտէ կիտէն-լերէ թօխումուգ վէրմէք իչիւն պուլրուլտու վէրիլմէսինի մէն իթ-մէքտէ իմիշ։

Եինէ մէգքիւր մէքթուպտա օ-գունտուղունա կէօրէ, քիւրտ չէյլէրի՝ Էրզրումուն ճէնուպ ճի-հէթինտէ 150 քիլօմէթրօ մէսա-ֆէտէ քեային Խնուս քիւրտլերի-նէ մէքթուպլար իրսալ իտերէք իսէանէ թահրիք իթմիշլեր տիր։ Պիր խայլի Ա.ճէմ քիւրտլերի՝ քէն-տի գավլէրինճէ Ա.ճէմլիերին թաղ-եիգինէ տայանամատգլարընտան։ Պայազիտ ճիհէթինտէ Օսմանը թօբրաղընա կէչմիշլեր տիր։ Լա-քին Մուհնիսը՝ մուխպիրի տէյօր քի, պունլար՝ եէնիտէն զուհուրը մէհուզ օլան իսեանա պիրլէշմէք իչիւն պէրիյէ կէչմիշ օլմալը տը-լար։

ԱՇԽԱՐՀԱԲԱՐ

—

Աշխարհաբար լիսանընն խուսու-սիյլէ էտեպկյաթտա նէ տերէճէ լէզվէթ վերտիկինի անլաթմագ ի-չիւն, լիսանը ամիմիդ օլան Գը-ՐԱԲԱՐ մուհիպպի պիր զաթ՝ պիր վարագա իլէ պէրապէր Աշխար-հաբար լիսանլա թիֆիլատէ ախի-ըէն նէյր օլունան պիր գասիտէյի մաթպաամրզա իրսալ իթմիշ օլ-տուղունտան, իքիսինի տէ պէր վէճհի գիյր տերճ իլէ, լիսան մէ-րագլըսը օլան օգուլանլարըմըզըն նազարը մուհաբէմէսինէ արզ իս-լէրիզ։

Կ. Պոլիս 20 ապրիլ 1881

Տէր Ցնօրէն,

Համարձակիմք հաղորդել առ Ձեզ ներկայիս զպատճէն տարի միոյ Նորոգ Երևելոյ 'ի Տփղիս յաշ-խարհիկ լեզու, աղաչելով զի հա-ճեսցիք հրատարակել զայն ի մե-ծայարգ թերթին ձերում, ի ճա-չակումն աշխարհաբարեաց։

Ընկալարուք, Տէր Ցնօրէն, ըզ-հաւաստիս մեծարանաց մերոց։

Ե. Զ. Տ.

ԱՇՈՒՆ

ԵՐԳ ԱՌ ՆԷ

Ո՞ւր էք ծաղկունք դուք աննման
Է՞ր թոռմեցաք գարնանավտ
Դուք վարդ, մանիշ, լիլի, շուշան,
Է՞ր թոռմեցաք խառ խոտի հետ։
Ո՛յ՛, հովիկ անխեղջ ծաւեց
Զ'արթար գլուխն չէր շաբեղ բացուած,
Նա թոյն ըզձեզ համբոյր տուեց
Եւ ես զըտա արդէն թոռմած։

Ո՞ւր թիթեռնիկք պիւրաթև
Որ մի ծաղկէն ուրիշ ծաղիկ,
Թռչում էին թեթև թեթև
Ծառէն ի ծառ, սիրուն կողտրիկ։
Ո՞ւր թռչունիկք իմ անհանդիստ
Որ շինում էին սիրուն իր բուն
Ո՛վ դուք, թռչնիկք, էր չէք հանգիստ
Եվ քո չ'թողնէք սովորութիւն։
Արդէն ծաղկունք թառամեցան
Զը կան թեթև այն թիթեռնիկք,
Թռչնիկք էլ շուտ հեռացան
Եւ մենք մնացինք մերկ ու միայնիկ։
Սակայն մի բան կենում է դեռ
Նոյնպէս քնքոյշ և գեղեցիկ,
Ու անկրնան, ինչպէս և էր։
Այդ է սխուր, սիրուն կուսիկ
Թէև չունի կրծքին վերայ
Վարդ և շուշան . . . ոչ մի ծաղիկ,
Սակայն նոյնպէս թուչեր նորա
Կարմիր են շատ և քնքոյշիկ։

1881 Թիֆլիս ԲԷԿԶԱՏԷ

ԻԱՆԷ

ՀԱՆԳԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆ Յ'ԱՐԹՈՒՌԻՆ

—

	ռուպլի	կոպէկ
Անդրէաս էֆ. Ս. Փիլոյեան	8	
Գրիգոր Բայեան Տրապիզոնցի	3	
Պօղոս Աղդիալէյուգեան	3	
Սերոբ Ե. Աշնաւորեան	1	
Յակոբ Կիւրեղեան	1	
Յովհաննէս Միքէլճանեան	1	
Կոչկակար Մկրտիչ Ակնցի	1	50
Քերոբ Սողպէթեան	1	
Անտոն Յ. Զօհրապեան	5	
Գրիգոր Փուչինեան	3	
Մ. Կարապետ Պամասեան	2	
Դանիէլ Գուրգենեան	1	50
Աբրահամ »	3	
Օհանեան Աշնաւորեան	3	
Ներսէս »	1	
Կարապետ Թաւատեան	1	
Գրիգոր Ճէրմակեան	0	50
Աւետիս Տ. Պաղտասարեան	0	65
Յովսէփ Սուգոյեան	3	
Պօղոս Ինգլէզեան	1	
» Խուպոյեան	1	
Գաբրիէլ Մամասեան	1	
Յարութիւն Վաթալեան	0	50
Յոհան Զօհրապեան	0	65
Գրիգոր Զօհրապեան		70
Միքայէլ Տր. Պաղտասարեան		50
Մ. Մկրտիչ Սասսեան	2	
Պօղոս Քալ Վարդանեան		50
Մանուկ Պէլէնեան		50
Մկրտիչ Կիւրճեան	1	70
Պօղոս Թադէոսեան	1	
Պօղոս Զօհրապեան		60
Պապիկ էլ Օղլուեան		50
Կարապետ Մ. Զաքարով Աշ-նաւորեան	3	
Շինինկ	2	
Պետրոս Մաղաքեան	1	
Դէքանոզով	1	
Կարապետ Յարութիւնով	3	
Պօղոս Վաթալեան	3	
Գրիգոր Աշնաւորեան	1	50
Գրիգոր Մէտիզեան	1	
Գալուստ Վաթալեան	1	50
Մկրտիչ Պապէլեան	1	
Ստեփան Դաւիթեան Տը-բապիզոնցի	7	
Յակոբիկ Պ. Փիլոյեան	0	50
Տէլիզա Յ. Սուգոյեան	1	
Տիկին Ագաթ Յ. Փիլոյեան	1	
» Մարգրիտ Յ. Զօհրապ-եան	1	
Կարապետ Փատարեան	1	
Մարտիրոս Տ. Պաղտասարեան	1	
Գալուստ Եթարեան	1	
Տիկին Իսկուհի Ս. Կիւրճեան	1	
Օրիորդ Ռոմ	0	20
	86	00

Վերոյգրեալ 86 ռուպլին կեդրոնական ճանճատոզովս ամբողջ գանձած է, ձեռամբ Զօհրապեան էֆէնտիի։

Համարակալ Գանճապետ
Գ. Յ. Յովհաննէս Աբէլ Կիւլդէկեան
19 մարտ 1881
Գատրքէօյ

Նուիրատուներից Հանգանակութիւն յիսակիւտար Սէլամի
(1097 նումերոյ նէսրէդդին պէյէմ)

Մեծ. Տէրտ	Արդ. Դրկ.
Սուքիասեան Ա.	20
Յովհաննեան Գրիգոր	20
Տէմիրճեան Մեսրոպ	20
Տէր Յակոբեան	20
Տէր Ներսէսեան Դանիէլ	20
Տէր Պաղտասարեան Կարապետ	20
Տէօքմէճեան Գառնիկ	20
Փափազեան Տիգրան	20
Փիլիպոս	20
Գահվէճեան Սարգիս	20
Քիրէճեան	20
Ալէքսանեան Նիկողայոս	15
Գալէմքեարեան Յովակիմ	15
Գինեպան Գառնիկ	15
Մկրտիչեան Մարկոս	15
Մուրատեան Գէորգ	15
Ալեանագեան Գէորգ	10
Ա.ճէմեան Նշան	10
Ամպօյեան Յակոբ	10
Արխանեան Թորոս	10
Աբրահամեան Գաբրիէլ	10
Աւագեան Խոսրով	10
Գասպար	10
Գինեպան Կարապետ	10
Գրիգորեան Գասպար	10
Գրիգորեան Մկրտիչ և Յով-հաննէս	10
Գույումճի Նիկողոս	10
Գույումճեան Քերովբէ	10
Դերձակեան Սեպուհ	10
Եաղմաճեան Ստեփան	10
Եաղմաճեան Յոնիկ	10
Եօրկի	10
Թահմազուրլեան Դաւիթ	10
Թէրսանէլեան Յարութիւն	10
Թորոսեան Գրիգոր	10
Խաչատուրեան Գարեգին	10
Խաչատուրեան Կարապետ	10
Խահվէճեան Յովհաննէս	10
Խիւտավէրտեան Մկրտիչ	10
Խոհարար Աղաճան	10
Խոհարար Առաքել	10
Խոհարար Մանուկ	10
Խոհարար Մինաս	10
Խոհարար Յովհաննէս	10
Կարապետեան Պետրոս	10
Կիրակոսեան Պօղոս	10
Կոստանդին	10
Համամճեան Ոսկան	10
Համամճեան Ովրեստ	10
Համբարձումեան Մկրտիչ	10
Հիւսէյինճեան Յակոբ	10
Հացավաճառ Բարսեղ	10
Հացավաճառ Մանուկ և Ներսէս	10
Ղազարեան Պաղտասար	10
Ճէղայիրլեան Յարութիւն	10
Մալիքթուրաճեան Պետրոս	10
Մանուկեան Տաքէս	10
Մարգար	10
Մելքոն	10

(Տէվամ)

ՄԻԻԹԷՖԷՐՐԻԳԱ

—

Գէյրութտա նէյր օլունան Հ-ոպէսի եվ Ամպոլ նամ կաղէթատա օգունտուղունա կէօրէ, Շամ, Պէյրութ, Համա վէ Նապլուս է-հալիսի՝ Սուրիայա տաիր պաղը էճնէպի կաղէթալարընը նէյրի-եաթը ֆէսատքեարանէսինտէննէ-չէթ իսէն չայիաթը քեաղիպէյի թարգմանչօք կամ յառաջնում կիսու-ե. դարուն ունէր ինչ ինչ տարբերու-թիւն ի բուն մատենագրական լեզուէն, և թէ այն տարբերութիւնք տեւեցին բա-ւեցին ի լեզուի հայ ժողովրդեան մին-չև առ մեզ։ Այլ թէ «արդի աշխար-հաբարք համագոյակիցք են գրաբա-րին,» նա «հնագոյն» իսկ քան զնա և «չարունակութիւն» նոցա, թէ «գը-բաբարն է մշակեալն արարատեան աշ-խարհաբարին Ասորի, Հելլէն և Լատին գրականութեանց ազդեցութեան ներ-քև,» և թէ յետ տեւելոյ «ժամանակ մի ժողովրդական գործածութենէ դուրս,» խանգարեցաւ և մեռաւ յազդեցութենէ աշխարհաբարին, և այլ սոցին նման բանք, բոլորովին օտար են ոչ միայն ի լեզուէն այլ և ի գաղափարէ Այրընեան հօր, որպէս յայտ է որոց ընթեռնուն զայն գեղեցիկ մատեան յորոյ անուն բազում ուրեք այնպէս չարաչար խիղախէ Բէչեան։

(Շարունակելի)

Ա. Մ. ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆ

փոխանակ՝ կացցուք յաղօթս, երթիս-ցուք շրջեսցուք. տեսանիցեմք։

Ընդունիմք նաև, թէպէտ ոչ այն-պէս հաստատուն որպէս Հ. Այրընե-եան, թէ աշխարհաբարն ինչ ինչ թու-ղած կամ փոխած է՝ թեղադրեալ ի Գրաբարէն, զորօրինակ՝ զվերջին վանկ «ըն» վերջաւորեալ բառից, որպէս՝ հիմ, հայր, մաա, մաա, ևն, փո-խանակ՝ հիմն, հարն, մատն, մատն, վանն զի գրաբարն զնոյն առնէ ի յոգնակիս և յածանցս բառից՝ ձեռն, ոտն, ամառն, ձմեռն. որպէս՝ ձեռք, ոտք, ձեռաց, ոտից, ստորոտ, ձե-ռագէտ, ամարանի, ամարաստուն, ձմերոց, ձմերել։

Հ. Այրընեան կը կարծէ նաև թէ անջատել գրաբարին ի, զ և ուրիշ նախդիրներ միջանկեալ բառիւք յետեանց խնդիրներէն, որպէս՝ ի ջուրցն հոսանաց, Զերդատայ սրութեան գործս պատմել, Զդրացեաց-ցըն ըսել քրիստնէիսն կ փոխանակ ի հոսանաց ջուրցն, զգործս արութեան Տրդատայ, ըսել զքրիստնէիսն դրացեաց երբեմն նաև բոլորովին թողուն, որ-պէս՝ վեր ի վայր, վերուստ ի վայր, տանէ ի տուն. նաև (եթէ չեն վրի-պակք). Զանդրէաս եղբայր Սիմոնի. Զանօրէնութիւն որ իւր չէր գործ-եալ. Զի՞նչ է այն որ զդեցեալ է թա-գաւորն, Նորա արիւնն լափեցին շուն-քն, փոխանակ՝ ի վեր և ի վայր, ի վերուստ ի վայր, ի տանէ ի տուն, Զանդրէաս զեղբայր Սիմոնի, Զանօ-րէնութիւնս զոր . . . , Զի՞նչ է այն զոր . . . , Զարիւն նորա . . . ։ Հ. Այրընեան կը բերէ, մանաւանդ ի Փարպեցւոյն, այլ օրինակներ այս վերջնոց նման։

Ի թեղադրութենէ գրաբարին կը հա-մարի Հ. Այրընեան նաև զնախադասն լինել յատկացուցչաց։ Արդարև ի գրա-բարին յատկացուցիչք ստէպ նախադաս լինին յատկացելոց, ի յատուկ անուանս անդամ, որպէս՝ Այս խորհուրդ Հա-յոց թագաւորին է. Արքայից արքայի թագն. Մի՞թէ չան գլուխ եմ ես. Սիւն-եաց տէր, Տիկնաց տիկին, Եղբօրոր-դի, Վայոց ձոր, Ցլու գլուխ, Մաս-եաց ոտն։

Նոյնպէս թեղադրութեամբ մուծեալ կը համարի զկրաւորակերտ մասնիկն «ու», «ուած» վերջաւորեալ բառերէ, որպէս՝ հարցուած, գործուած, ըս-պառուած, հատուած, այլովքն հան-դերձ. ինչպէս նոսա զյոգնականակերտ մասնիկն «եր» կամ «ներ», «ևարք» վերջաւորեալ հաւաքական բառերէ, որպէս՝ որեարք, վարժեարք, բարձկն-եարք, ևն։

Այս ամենայն և սոցին նմանք զորս յաճախէ Հ. Այրընեան՝ ցուցանեն մի-այն թէ լեզու Հայ ժողովրդեան առ

Թարգմանչօք կամ յառաջնում կիսու-ե. դարուն ունէր ինչ ինչ տարբերու-թիւն ի բուն մատենագրական լեզուէն, և թէ այն տարբերութիւնք տեւեցին բա-ւեցին ի լեզուի հայ ժողովրդեան մին-չև առ մեզ։ Այլ թէ «արդի աշխար-հաբարք համագոյակիցք են գրաբա-րին,» նա «հնագոյն» իսկ քան զնա և «չարունակութիւն» նոցա, թէ «գը-բաբարն է մշակեալն արարատեան աշ-խարհաբարին Ասորի, Հելլէն և Լատին գրականութեանց ազդեցութեան ներ-քև,» և թէ յետ տեւելոյ «ժամանակ մի ժողովրդական գործածութենէ դուրս,» խանգարեցաւ և մեռաւ յազդեցութենէ աշխարհաբարին, և այլ սոցին նման բանք, բոլորովին օտար են ոչ միայն ի լեզուէն այլ և ի գաղափարէ Այրընեան հօր, որպէս յայտ է որոց ընթեռնուն զայն գեղեցիկ մատեան յորոյ անուն բազում ուրեք այնպէս չարաչար խիղախէ Բէ

տումու օլուպ Բուսումաթ էմանէթի վէզնէտարը պուլունան վասրի պէյ, վէ Բուսումաթ էմանէթի վէզնէտարլըղընա տախի տիկէր մախտումընընը Թային օլունտրգլարը մէհմու տրը։

Միւթէվէֆիա մուսախիլյհ Ռիֆաթ էֆէնտինին՝ Մալիյէ Նէզարէթի մէմուրին վէ քէթէպէսինատէն պա սէնէտ 15,000 լիրատան միւթէճավուզ մաթլուպաթը զուհուր ինթիրի իշիտիմիշ տիր։

ԻԼԱՆԱԹ

Իւշինէիա մահքէմէի թիճարէթէ

Կէլէն իլան

Իզհարը իֆլաս իթմիշ օլան Գալաթատա Եօրկանճրլար իշինտէ թօհաֆէնը Աբրահամեան Գրիգորն իֆլասը հագգընտա լաղրմկէլէն մուամէլաթը գանունիյէ քեամիլէն ինրա օլունմուշ օլտուղընտան, միւֆլիսը մէրգում զիմմէթինտէ օլան ալաճագլարընը իսպաթ իթմիշ օլան ալաճագլարը։ Գանուննամէի թիճարէթին իքի եիւզ օն պիրինճի պէնտի մուճիպինճէ միւֆլիս թարաֆընտան թէբլիղ օլունան գօնգօրտաթօնրն միղաքէրէ վէ գարարլաշորրլարը։ Սը իշին, 1297 սէնէսի նիսանընրն օթուզրնա թէատուիֆ իտէն բէնճէնպիկ կիւնիւ սատթ ալթը բատտէրէրինտէ իւշինճիւ մահքէմէի թիճարէթէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

Քէղ

Իզհարը իֆլաս իթմիշ օլան պագգալիէթրօ Սիմէոնը խուսուսաթը իֆլասլյէսինին բույէթինէ, ասհապը մաթլուպտան եաղրը օղլու վասիլաքի վէ Գօսթաքի նազարետտի էֆէնտիլէր էսալէթէն սինտիգ թային իտիմիշ օլտուգլարընտան, միւֆլիսը մէրգում զիմմէթինտէ ալաճաղը օլանլարընը՝ գանուննամէի թիճարէթին 199 վէ 200ինճի մատտէլէրի մուճիպինճէ, իշլու 1297 սէնէսի նիսանընրն երբմի իքինճի չարշէնպիկ կիւնիւնտէն իթիպարէն երբմի կիւն զարֆընտա պէհէր բարար երթէսի վէ բէնճէնպիկ կիւնէրի սատթ եէտիտէն սէքիզէ գատար իշինճիւ մահքէմէի թիճարէթէ կէլէրէք ալաճագլարընը իսպաթ իլէ գայտ իթիտիրմէէրի իլան օլունուր։

Քէղ

Գատապ Նիգօյա պաշա Եօրկինին 18 նիսան 97 թարիխինտէ իշինճիւ մահքէմէի թիճարէթէտէն մուվագգաթէն իֆլասընա հիւքմ օլունարագ, խուսուսաթը իֆլասլյէսինին բույէթինէ ասհապը մաթլուպտան Եօրկի իլէ Զաթ մուվագգաթ սինտիք թային գընընմիշ օլմաղա, գանուննամէիթիճարէթին եիւզ պէշինճի մատտէսինտէ թէվֆիգան միւմիլէյհիմա մուվագգաթ սինտիքէրին էսալէթէ թահվիրի վէ եախոտ էէնտէն իսթիխտամը իճապ իտէնլէրին թաեինի զընճրնտա մէրգում Նիգօյա պաշա Եօրկի զիմմէթինտէ ալաճաղը օլանլարը լիէլիւլ իսթիշարէթ թարիխը իլանտէն իթիպարէն օն պէշ կիւն սօնրա իշինճիւ մահքէմէի թիճարէթէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

21 Նիսան 97

Պրուսատա Սէթ-Պաշը նամ մահալէտ քէօբրիւ պաշընտա Օթել տը Պրուս նամ Օթէլտէ բէք նէֆիս եէմէք վէ ղալէթ թէմիզ եաթագ պուլունտուղու վէ օտալարը միւքեմմէլ տէօշէմէ իլէ թէղերին վէ թէֆբրիշ իտիլմիշ օլտուղու վէ ֆիեաթլարը տա զիկատէսիյլէ եհվէն պուլունտուղու վէ միւշթերիլերին հէր ճիհէթլէ բահաթ վէ մէմնուն իտէճէքլէրի միւսթէճիրի թարաֆընտան իլան օլունուր։ 20—5

ԻԼԱՆ

Բուղը հըզըր, (Խըարէլլէղ)միւնասիպէթիլէ Ատալար վէ Հայտար բաշայա պէր վէճհը աթի սէֆէր իճրա օլունաճագ։

Ապրիլին 22 չարշէնպիհ վէ 23 բէնճէնպիհ կիւնէրի քէօբրիւտէն ալէսասպահ սաաթ 2 1/2տա պիր վաքտ հարէքէթլէ՝ Գատաքէօյ, Գնալը, Պուրկաղ, Հէյպէլի, Պէյրիւք Ատա, Գարթալ վէ բէնտիէ ազիմէթլէ ագշամ սաաթ 7տէ բէնտիքտէն հարէքէթլէ մէզքիւր իսկէլէլերէ օղրայարագ բէօբրիւտէ ալտէթ իտէճէք տիր։

Բուղը հըզըր օլան բէնճէնպիհ կիւնիւ սապահտան ագշամ սաաթ 12,յէ գատար բէօբրիւտէն Հայտար բաշայա վէ Հայտար բաշտան բէօբրիւյէ պիւք ֆասլա սէֆէրլէր իճրա վէ վաքտլէր տոլտուգճա գըյամ վէ հարէքէթ ի-

տէճէքլէրի միսիլիւ Գատը քէօյ վաքտլարը տախի հիյնի իգթիզատէ Հայտար բաշայա տախի օղրայագճագ տըր։

Եէվմը մէղքիւրտէ Հայտար բաշա թարիգի եօճուլարընտան պիլա իսթիխնա 60 փարայ ալընագճագ տըր։

ՏԻՐԻՆ ՄԱԲԻՆԱԼԱՐԸ ԻԶԻՆ ԹՈՒՐՔ

Կլասկօտա ձօն Գըլարգի գումբանիասընն էն ալէա վէ գավի մաքինա թիրէսի պուրատա, Պէյօղլու վէ Գալաթա վէ Սթամպուլ մաղազալարընն քեաֆիֆէսինտէ պուլունուպ, թօքտան վէ բէրաքէնտէ սաթըն ալմագ իսթէյէնէրին, Գալաթատա Վօյվօտա օսգաղընտա 13 նիւմէրօյու մաղազայա, վէ Սթամպօլտա, Հաճի Բէօյէք ճամիսինտէ 64 նիւմէրօյու մաղազայա միւրաճաաթ իթմէէրի։

Պէյօղլուք աճէնթէ
ԷՄ. Թ. ՄԷՐՃԱՆՕՖ

Գալաթատա Գրիգոր Լուսաւորչի եկեղեցու մօտ։

ԷՊՆԻՃԷ ԷՇԵԱՄԸՆԱ ՏԱՒՐ
ՊԷՕՑԻՒՐ ՏԷՐՕՋԻՊՕ
107 ՄՕՄՃԱՆԷ ՃԱՏՏԷՍԻՆՏԷ 107
ՍՊԻՐԻՏՕՆ ԳԱԲՈՒ
Վէ
Ժ. ԲԷԼԹԱՆ

Նու ամիտէքի պէշիլք ֆապրիգալարը վէքիլի։

Արնօ Էթիէն—Մարսէլէսա թուղլա վէ քիրէմիտ վէ սագսը վէ սարիէ։

Լօնկ Ֆիս Էնէ—Մարսէլէս թաշը սէրիթ վէ եումուշագ։

Պէ Լիւգդ է Գօմանի—Կրընօղլէրա Բօթլան չիմէնթօսու վէ վալէնթին։

Շարլը Սիգար—Մարսէլէսա պօրու, քիւնք վէ էմմալի։

Պէրնար Օպէր—Մարսէլէսա պակիւլ վէ սարի թէրագիլէր։

Մէզքիւր մաղազատա կէրէք բարչա բարչա վէ կէրէք թօքտան օլմագ իւզրէ օրբարը գապուլ օլունմագտա տըր։

Պալատէ զիքր օլունան էշեամ միւթէնէվիատան պաշգա, մէզքիւր մաղազատա էպնիյէէ տամիր էշեամ սարիէ մէսէլա Թրիէսթէ թաշլարը, Իթալիա մէրմէրլէրի, Մալթա թաշլարը, տէմիր քիրիշլէր վէ պուճնարա միւմանիյ էպնիյէյէ միւթէալլիգ էշեա վէ լէվազիմաթը սարիէ մէվճուտ օլուպ, կէրէք բարչա բարչա վէ կէրէք թօքտան էհվէն ֆիեաթլարա սաթըլմագտա տըր։

ՍՊԻՐԻՏՕՆ ԳԱԲՈՒ
Վէ
Ժ. ԲԷԼԹԱՆ

1881 փեետր. 3

ՏՕԳԹԷՕՐ
ՃԷԼԱԼԵԱՆ ԷՖԷՆՏԻ

Տօգթէօրու միւմիլէյհ, սապգը վէճհ իւզրէ, եալընը ֆրէնկի վէ պէլ սօսգլուղու, վէ ումումա լէաթը թէնասիլյէէ (ծննդական գործարանաց վերաբերեալ), վէ իտարա եօլարընա, ումումա տէրի իլէթլէրինէ տայիր խասթալըգլարա տիւշար օլանլարը էմրի թէտավիլերի իչիւն, հէր կիւն սաաթ տէօրթտէն օնա գատար, Պաղչէ գաբուսունտա Համիտյէ թիւրպէսի սրրաբընտա վագը 32 նումէրօյու Սինապեան Վիչէնէֆ. էֆէնտիսինտէ, վէ բաղար կիւնէրի տախի, Պէյօղլունտա Սագըզ Աղաճ ճատտէսինտէ վագը 27 նումէրօյու քէնտի խանէսինտէ, քէյֆիսիզլերի գապուլ իթմէքտէ տիր։ 10—2

ԷՎԴԱՖ

Էվդաֆը Հիւմայուն խաղինէսի մահալիւլաթ տարէսինտէ պէհէր կիւն միզայէտելէրի իճրա օլունմաքտա օլան աթի իւզրէօր մահկիւլաթըն մուայէն օլան 4 հաֆթա միւտէթը իլանընտան պիրինճի հաֆթասը օլան իյպտ 1297 սէնէսի նիսանընրն 20 ինճի բազար իրթէսի կիւնիւնտէն իթիպարէն պիր հաֆթա զարֆընտա միզայէտելէրի իճրա դրլընճաճընընտան, Թալիպ օլանլարըն էյամը մէզքիւրէտէ, մահկիւլաթ տարէսինէ կէվիպ գէյմէթը մուսամմինէնին էօշրինէ միսավի բէյ ագչէսին թէսլիմը խազինէ իտէրէք միզայէտտէ հազրը պուլունմալարը լազըմ կէլէճէյի վէ բէյ ագչէսինէ վէ մուահճէլէյէ մահսուսպէն սուրէթ վէ սէրիի դապուլ օլունմայաճաղը պիրինճի սէֆա օլարագ իլան վէ իխթար գրլընը։

. . 4 վէ 23 վէ 27 վէ 29 . . 16000 (1)

Պէյօղլունտա Գամէր—Խաթուն մահալլէսինտէ Գրլըճ վէ Բաքաթիա սօգաղընտա 500 զրբա արսատա մէպնի 13 օտա վէ 4 սուֆա վէ 1 գույում միւշթէմիլ շէհրի 800 զրշ. քիրալը քեարկիր պիր պապ մէնզիլին 5 հիսէտէն պիր հիսէպի։

. . 33 . . 13000 Պաղը Ճաֆէրի գուրպինտէ Ռիսթէմ բաշա մահալլէսինտէ Պալ գարանը խանը տէրուինտէ 50 զրբա արսատա մէպնի շէհրի 40 զրուշ քիրալը մարբէք պիր պապ օտանընն պիթիհինիւ։

. . 69 . . 8000, Խաթապ գաբուսու թոսխիլինտէ Թիմուր—Թաշ մահալլէսինտէ Գուլթուճըլար ճատտէսինտէ 40 զրբա արսատա մէպնի շէհրի 50 զրշ. քիրալը ախչապ պիր պապ գուլթուճու տիւքքեանը։

. . 19 . . 8000, Գօճա Մուսթաֆա բաշա գուրպինտէ Ճանպազլիյ մահալլէսինտէ Մէշլի—Մէսճիտ օսգաղընտա 70 զրբա արսատա մէպնի պիր պաղչէվան օտասը վէ պիր գույում վէ հավում սէնէվի 4000 զրուշ քիրալը 11,000 զրբա պիր գրթա պօսթանընն պէշ հիսէտէն պիր հիսէպի։

. . 5 . . 6000, Իսկիւտարտա Ամթիզ Վալիսի սուլթան մահալլէսինտէ Թէքքէ արգասը օսգաղընտա 70 զրբա արսատա մէպնի 4 օտա վէ պիր սուֆա վէ պիր գույում վէ պիր եէր օտասը վէ 250 զրբա պաղչէյի միւշթէմիլ ախչապ պիր պապ մէնզիլ։

. . , . . 59,300, Պէյօղլունտա Գուլէ գաբուսունտա Եաղբէր օսգաղընտա պէրմուճիպը խարիթա 138 զրբա պիր գրթա արսի վագֆիյէնին պիթիհինիւ։

. . 8 . . 10000, Զարչէնպիհ—Բազարը գուրպինտէ Պէկճիյէղ մահալլէսինտէ օրթա օսգաղանտա 120 զրբա արսատա մէպնի իւչ օտա վէ պիր սուֆա վէ պիր գույում վէ 50 զրբա պաղչէյի միւշթէմիլ պիր պապ մէնզիլ։

. . 2 . . 8000, Զարչէնպիհ բազարը գուրպինտէ Գօճանը Տէտ մահալլէսինտէ վէ ճատտէսինտէ Գօճանը Տէտ օտալարը օսգաղընտա 80 զրբա արսատա մէպնի 3 օտա վէ 1 սուֆաբը միւշթէմիլ պիր պապ մէնզիլ։

. . 3 . . 4000, Էյրի գաբուս գուրպինտէ Ֆէթհի—Զէլէպի մահալլէսինտէ Թիֆէնքճի օսգաղընտա 70 զրբա արսատա մէպնի 2 օտա վէ 1 սուֆայը միւշթէմիլ պիր պապ մէնզիլ։

. . 3 . . 4000, Էյուպսէ Տէօքմէճիկէր մահալլէսինտէ Չըգմազ Քիթապէրը օսգաղընտա 90 զրբա արսատա մէպնի 3 օտա վէ 1 սուֆա վէ 1 գույում վէ 40 զրբա պաղչէյի միւշթէմիլ պիր պապ մէնզիլ։

. . 35 . . 4000, Սարգսխանէ գուրպինտէ Տիւլկէրզատէ մահալլէսինտէ Պաշ—Գաբու ճատտէսինտէ 40 զրբա արսատա մէպնի շէհրի 50 զրշ. քիրալը 1 պապ սարաճ տիւքքեանընընն նրսֆ հիսէսի։

. . 77 վէ 79 . . 3750, Ավրաթ բազարը գուրպինտէ Հուսկար մահալլէսինտէ Հասէքի ճատտէսինտէ 100 զրբա արսատա մէպնի շէհրի 90 զրշ. քիրալը 1 պապ գահվէխանէ իլէ 1 պապ քիրքճիու տիւքքեանլարընընն նրսֆ հիսէէրի։

. . 80 վէ 82 վէ 84 . . 3400, Սարգսխանէ գուրպինտէ Տիւլկէրզատէ մահալլէսինտէ Սարգսխանէ տէրուինտէ 60 զրբա արսատա մէպնի շէհրի 120 զրշ. քիրալը մուգատտմա 2 էլեէվմ պիր պապ սարրաճ տիւքքեանընընն 3 հիսէտէն 1 հիսէսի։

. . 7 . . 3000, Եէնի պաղչէտ Քէբէճ Բիրի մահալլէսինտէ Քէբէճէիլէր օսգաղընտա 120 զրբաարսատա մէպնի 3 օտա վէ պիր գույում վէ 160 զրբա պաղչէյի միւշթէմիլ պիր պապ մէնզիլ։

. . 34 . . 100000, Սուլթան Սէլիմ գուրպինտէ Զըրաղը Համզա մահալլէսինտէ Սագըզ—Աղաճը ճատտէսինտէ 1200 զրբա արսատա մէպնի 50 օտա վէ 3 սուֆա վէ 2 գույում վէ 1 համմամ վէ 250 զրբա արբաղզ մահալի վէ 4500 զրբա պաղչէյի միւշթէմիլ պիր պապ գօնագ վէ տերուինտէ ճատտէսինտէ Գրբգ—Օտալար ճատտէսինտէ 60 զրբա արսատա մէպնի 1 գույում վէ 20 զրբա աչբզլըզը միւշթէմիլ պիր պապ մէնզիլ։

. . 77 . . 1400, Սիլիվրի գաբուսընտա Իպրահիմ բաշա նամը տիկէր Խանէը Գարակէօզ մահալլէսինտէ Սիլիվրի գաբուսու ճատտէսինտէ 120 զրբա արսատա մէպնի 1 գույում վէ 400 զրբա պաղչէի միւշթէմիլ պիր պապ պէզիրխանէէին 120 սէհիմ իթիպարը իլէ 13 պուչուգ սէհիմի վէ միւլքիւնէն 20 հիսէտէն 1 հիսէսի։

. . 14 . . 300, Սիլիվրի գաբուսընտա Գարապալ մահալլէսինտէ Թավանը—Զէշմէ օսգաղընտա 60 զրբա արսատա մէպնի 2 օտա վէ 200 զրբա պաղչէյի միւշթէմիլ շէհրի 50 զրշ. քիրալը պիր պապ մէնզիլին 3 հիսէտէն 1 հիսէսի։

. . 8 վէ 10 . . 500, Թահթա—Գալէտէ Թիմուր—Թաշ մահալլէսինտէ Գանթարճըլար ճատտէսինտէ 40 զրբա արսատա մէպնի մուգատտէմա մաղազա վէ գույումճու, էլեէվմ իքի գրթա տիւքքեան արսասընընն 5 հիսէտէն պիր հիսէսի։

. . 19 . . 400, Սիլիվրի գաբուսընտա Իպրահիմ բաշա նամը տիկէր Մուհամմէտ խաթուն մահալլէսինտէ մասլագ օսգաղընտա պին զրբա պիր գրթա պաղչէնին 5 հիսէտէն 1 հիսէսի։

. . 10 . . 3000, Էյտիրնէ գաբուսընտա Զաղբը աղա մահալլէսինտէ Գրբգ—Օտալար ճատտէսինտէ 40 զրբա արսատա մէպնի 1 օտա վէ 40 զրբա պաղչէյի միւշթէմիլ պիր պապ մէնզիլ։

. . 7 . . 3000, Գարա կէօմրիւքտէ Մուհամմէտ Իսքէնտէր մահալլէսինտէ Զըգմազ—Գում օտալարը օսգաղընտա 70 զրբա արսատա մէպնի 2 օտա վէ 25 զրբա աչբզլըզը միւշթէմիլ պիր պապ մէնզիլ։

. . 6 . . 1714, Պալաթ գուրպինտէ Հաճի Իսա մահալլէսինտէ Ծարըմ Պալաթ ճատտէսինտէ 104 1/2 զրբա պիր գրթա պէրպէր տիւքքեանը արսասընընն 7 հիսէտէն 1 հիսէսի։

. . 11 . . 4000, Թահթա Գալէտէ Թիմուր Թաշ մահալլէսինտէ Գանթարճըլար ճատտէսինտէ 160 զրբա արսատա մէպնի շէհրի 500 զրուշ քիրալը պիլա հավա քեարկիր պիր պապ Թուրշուճու մաղազասընընն 3 հիսէտէն 1 հիսէսի։

. . 4 . . 19834, Գուլէ Գաբուսընտա Եաղբէը մահալլէ վէ օսգաղընտա 100 զրբա արսատա մէպնի 6 օտա վէ 2 սուֆա վէ պիր գույում վէ 15 զրբա պաղչէյի միւշթէմիլ նիմ քեարկիր պիր պապ մէնզիլին սիլիւս հիսէսի։

. . 14 . . 50000, Գատը գարիյէսինտէ Օսման աղա մահալլէսինտէ Պահարիյէ օսգաղընտա 160 զրբա արսատա մէպնի 4 օտա վէ պիր սուֆա վէ պիր համմամ վէ պիր սեբբի վէ 2 գույում միւշթէմիլ պիր քէօշք իլէ 5950 զրբա պաղչէ վէ պաղընն նրսֆ հիսէսի։

. . 39 . . 7500, Ահմէտխէտ Սօֆուլար մահալլէսինտէ Ահմէտխէտ մէյտանը ճատտէսինտէ 120 զրբա արսատա մէպնի պիր օտա վէ պիր գույում վէ 650 զրբա պաղչէյի միւշթէմիլ շէհրի 100 զրուշ քիրալը ախչապ պիր պապ մէնզիլին նրսֆ հիսէսի։

. . 24 . . 3500, Պաղը—Ճաֆէրի գուրպինտէ Ռիսթէմ բաշա մահալլէսինտէ Գարանը—Ասէլ խանը տէրուինտէ 50 զրբա արսատա մէպնի շէհրի 40 զրշ. քիրայա միւթէհամիլ մէտտուտ պիր պապ օտա։

. . 51 . . 1250, Խասքէօյտէ Հաճի Շապան մահալլէսինտէ Արապաճըլար ճատտէսինտէ 150 զրբա արսատա մէպնի 4 օտա վէ 2 սուֆա վէ 40 զրբա պաղչէյի միւշթէմիլ շէհրի 100 զրշ. քիրալը ախչապ պիր պապ մէնզիլին 8 հիսէտէն 1 հիսէսի։

. . 15 . . 500, Պաղչէ—Գարուսընտա Զէլէպի օղլու Սաֆտին մահալլէսինտէ Քիթապճըլար օսգաղընտա պիր պապ քիթապճը մաղազասընընն պիթիհինիւ։

. . 17 վէ իկա 29 . . 16667, Գատը գարիյէսինտէ Ճաֆէր—Աղա մահալլէսինտէ Մուվագգրթխանէ մէյտանը ճատտէսինտէ 450 զրբա արսատա մէպնի 6 օտա վէ 2 սուֆա վէ 1 գույում վէ 30 զրբա պաղչէ վէ Թահթընտա 4 պապ տէքէաքլինի միւշթէմիլ շէհրի 1070 զրշ. քիրալը մուգատտմա ախչապ պիր պապ սահիլխանէ էլեէվմ 2 պապ մէնզիլէրին 6 հիսէտէն 1 հիսէսի։

(1) Ճիւմէլէրին պաչարընտա, իւք հիզատաքի պուլունան բագդատլար մահկիւլաթընն նիւմէրօյարընը, վէ իքինճի հիզատաքիէր լիրան Օսմանի 100 զուրուշտան օլարագ գէյմէթը մուխամմէնէլէրինի պիտիրմէքտէ տիրլեր։

ԲԷՌ ԶՕԳ ՔԻՄԷՍՆԷՑԻ
ՄԻՒՐԷՏՏԻՐ ԻՏԷՆ
ՎԷԼՎԷԼԷԼԻ ԽԱՄԹԱԼԸԳ

Պու խասթալըգ ճիւզի պիր մկտտ պօղուգլուղու իլէ պաչար, լաքին էկէր իպթիտատան միհմիսնիմէ իսէ, նիհայէթ վիճուտան հէր թարաֆընա վէ պաչըլըճա տալաղա, գարա ճիպէրէ վէ միտէէ վէ նիհանէթ պիսթիւն էթպէզլէրինէ սիրաէթ իտէր, վէ պու սուրէթլէ պու խասթալըգա միպթէա օլանլար միտ տէթը էօմիրլէրինտէ մուզտարըպ օլուպ, էօլիմ անլէրի պու իպտիրապտէն գուրթարըր։ Էքսերիա պու խասթալըգ էյի ֆարգ օլունմայըպ եանըլըլուր, լաքին չու սիւվալար իյրատ օլունտուգտա, մէզքիւր խասթալըգա միպթէա օլուպ օլունմատըր անպրըլըր. Թամամ իթտիքտէն սօնրա նէֆէս ալպպ վէրմէքտէ միչքիտ, զահմէթ վէ սըզընթը չէքէ՞րմիսինիզ։ Տէրինտէն պիր աղրը վէ պու աղրը իլէ պէրապէր տահմի պիր եօրկունուգ տույա՞ր մըսընը։ Կէօզլէր սարարը՞ր մը։ Սապահկիրը տիլէրտէ վէ տիլ էթլէրինտէ գաթը վէ եարըշկան պիր նէմլիք վէ ազդ տատտըզլըը վա՞ր մը։ Տիլ բասը՞ մը տը։ Գապուրկալարտա վէ սըրթտա աղրը տույա՞ր մըսընը։ Գարա ճիպէր պէօյիմիւշ կիպի սաղ թարաֆընդատա պիր թազեիգ վա՞ր մը։ Գապըզլըգ վա՞ր մը։ Ուֆուգի պիր վազիյէթտէ եանի պօյլու պօյունա եաթմը՞ զ օլուպ տա պիրտէն պիրէ գալգտըրընդատա, պիր նէվի պաշ տեօնմէգ վէ կէօզլէր գամաշմագ կիպի չէյլեր օլո՞ր մը։ Իտարար ա՞ղ մը տը՞ր վէ բէ՞ք բէնգլի տիր. իտարար թօրլանը՞ր մը։ Թամամտան սօնրա՝ եէտիյինիզ տէրհալ էգէլի՞ր մի վէ կէյիրմէգլէր կէլի՞ր մի։ Սըգ սըգ եիւրէք չարբընթըը վուգու պուլո՞ւր մու։ Պիթիհին պու էմմարէլէր պիրտէն կէլէմէգլեր. լաքին պու տէհշեթլի խասթալըգը թէրագգիսինէ կէօրէ, մէզքիւր էմմարէլէր խասթայա բէյտտրբէյ եզնէյէ վէրիրլեր։ Էկէր պու խասթալըգ պիր միւտտէթ իմթիտատ իտէր իսէ գուրու վէ կէնճզլատըգը պիր էօքսիրիւք հասըլ օլուր, վէ պիր ազ սօնրա պու էօքսիրիւքլէ պաղլամ տա կէլիր։ Խասթալըգ բէք իլէրի վարմըզ օլտուղու թագտիրտէ, տէրի էսմէր վէ քիրլի կիպի պիր բէնկ ալըր, էլլեր վէ տեագլար սօղուր վէ նէմլիներ։ Գարա ճիպէր իլէ տալագ բէյտտրբէյ խասթալանընա, սրզը աղրըլարը մէյտտանա շրգար վէ պէրմիւթատ իճրա օլունան թէտավի պու սօնաղրըլարա հիշ պիր թէէսիր իթմէզ։ Պու խասթալըգ ամի պիր մուալիճէ իլէ տէֆ օլունուր իսէ, իլլա էմմարէլեր կէօրիւլինճէ տէրհալ պիր տիգգաթը թամմէ իլէ թէտավի իթմէք բէք էհէմմ տիր, վէ էկէր խասթալըգ էյիճէ քէօքլէշմիշ իսէ, իրթահ աշըլընանայա վէ հազմ ալէթլերի տիզէլինճէյէ գատար ասըլ իլաճա տէվամ իթմէլի տիր։ Պու խասթալըղա գարա ճիպէր խասթալըղը նաղարբյա պագրլըգ, պու տէհշեթլի իլէթ ալէյհինտէ էն էմին վէ էն միէսսիր իլաճ «Սեպէլէ՞ն ղէֆ՞տէ՞ր ղէբ՞ոպ» տըր։ Պու պիր թէրթիպի նէպաթի օլուպ, Ամերիգատա եաբրլըր վէ Լօնդրատա Ֆարիկիրն Բատա Է. Գ. Նօ. 21տէ Ա. Ճ. Ուիթ թարաֆընտան սաթըլըր։ Պու շիրոպ՝ սէպէպը հագիգիսինի վէ պիթթապ խասթալըղը տա քէօքիւնտէն տէֆ իտէր։

Սահիպի Ա. Ճ. ՈՒԻԹ

21 Ֆարթինկիրն Բատա Լօնդրա Է. Գ.

Սթամպօլտա Եէնի Ճամի օսգաղընտա Մ. Տէլլա Սուտտընն էշգախանէսինտէ վէ Պէյօղլունուն ճատտէսինտէ Մ. Գանտիգ պիրատէրլէրինին ինկիլիզ էշգախանէսինտէ վէ Գալաթատա Եիւքսէք Գալտրրըմտա Մ. Վէլիյին էշգախանէսինտէ վէ պիկիճիմէ ապէչար տիւքքեանլարընտա պուլունուր։

Թօքտան վէ բէրաքէնտէ միւպանէթի իչիւն Գալաթատա Զաբբթա գուրպինտէ եիւքսէք Գալտրրըմտա Նօ. 95/7տէ Ուսումի Ինկիլիզ Մաղազասընտա մէմուրը մախսուսը ԷՄՄՕՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆՆ. ա միւրաճաաթ իթմէլի տիր։

ԳՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ
ԱՆՕՆԻՄ ԾԻՐԿԷԹԻ

Սէրմայէ . . . . . 200,000,000 ֆրանգ.
Իսա օլունան . . . . . 50,000,000 »
Իհթիաթ սանտրղընտա մէվճուտ 80,000,000 » 29 սանթիմ

ՄԱԳԱԶԻՆԸ

ԼԻՕՆ	Ս. ԲԷԹՐԷՍՊՈՐԿ
ԲԱՐԻՍ	ՄԱՏՐԻՏ
ՄԱՐՍԻԼԻԱ	ՃԻՆԷՎՐԱ
ԼՕՆՏՐԱ	ԻՍԿԻՆՏԷՐԻԷ
ՎԻԷՆՆԱ	ՄԸՍԸՐ

Վէ սայըր պիր չօգ պէլտէլէրտէ.

ԳՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ պիրճիմմէ պանգա մուամէլէլէրինի տէր իւհտէ իտէր։
Էհամ իւզէրինէ իգրազ իտէր. (էօտիւնճ վէրիր)։
Էհամ ըէհին ալարագ հիսապը ճարի աչար։
Ֆրանսայա վէ սայըր էճնէպի մէմլէքէթլէրինէ բօլիցա քէչիտէ իտէր։
Համիլինէ էտա օլունմագ իւզրէ գրէտիթօ քեաղըտլարը վէրիր։
Պօրսա իշլերի իչիւն վէրիլէն էմրլերի իճրա իտէր։
Էհամ հըզգ իտէր։
Թէսլիմ օլունան նագտը գապուլ իտէր, վէ մուգապէլինտէ չէրայիթի մալիամէ իլէ պօնօլար վէրիր։

Սթամպօլտա ումումի ճէնցիասընա միւրաճաաթ իթմէլի տիր վէ պու ճէնցիա աթիտէքի իմզա տըր։

ՐԷԳ. ՎԷ ՀՈԳՈՅԵԱՆ
Գալաթա կէօմրիյիւ գարշըսընտա
Քէօչէ օղլու խանընտա.

LA COMPAGNIE NATIONALE
A
ELBERFELD
ԳՕՄԲԱՆԵԻ ՆԱՍԻՕՆԱԼ
ԷԼՊԵՐՖԵԼՏ ՇԷՀՐԻՆՏԷ ՆԱԳԼԻՑԱԹ
ՍԻԿՈՒԻՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԻԱՍԸ

ՍԷՐՄԱՑԷ 30 ՄԻԼԻՕՆ ՄԱՐԳ

Պու գումբանիա՝ վաքտ վէ եէլքէն կէմիլէրինէ եիւքլէտիլէն հէր հինս մալլարը, վէ հէր կրուբօ վէ զիգզյմէթ էշեայը բէք էհվէն ֆէյսթալա սիկուրթա իտէր։
Սթամպօլտա ումումի ճէնցիասընա միւրաճաաթ իթմէլի տիր վէ պու ճէնցիա աթիտէքի իմզա տըր։

ՐԷԳ. ՎԷ ՀՈԳՈՅԵԱՆ
Գալաթա կէօմրիյիւ գարշըսընտա
Քէօչէ օղլու խանընտա.

Սահիպի իմթիյազ ԱՆՏՈՆ ՍԱԳԱՑԵԱՆ

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԷՎՐՕՊԱ ՖՕՐՍԱՍԸ

Լօնտրա, 3 Մայիս

Ինկիլ. էհամը Ինկ. Լիր	101-18
Օսմ. էհամը աչբլը	16-
» » գաբանը	16-1/4
Իսթիգրազ 65	18-5/8
» 69	18-1/4
» 71	18-1/4
» 72	29-1/4
» 73	17-5/8
Օսմանը պանգաղը	16-7/8
Մըսըր տույուն. մութա հրաչ	77-1/4
» իմթիյազը	98-1/2
Բուսիա խթիգրազը	91-3/4
Գամպիո Բարիզ 6 այ վաստ	–

Փարիզ, 3 Մայիս

Ֆրանս. էհ. 3 % Ֆր.	84 35
» » 5 գբօնսուզ	119-85
Օգմ էհամը աչբլը	16 40
» » գաբանը	16-90
Իսթիգրազ 65 Ֆր.	90-
» 69	87-
» 73	87-
Մըսըր ֆօնտ. մութա հրաչ	401-25
Գրէտի Լիօնէ	892-50
Օսմանը պանգաղը	638-75
Բուսմէլի չըմէնտրֆէրի	59-50
Իթալիա էհամը	91-
Գամպիո Լօնտրա 3 այ վաստ	25-25

Վիէննա, 3 Մայիս

Աճիո ֆիորին	–
Բուսմէլի չըմէնտրֆէրի	27-

ԱԼԱԹԱ ՖՕՐՍԱՍԸ

Է. ումմ. տիւն ագչ. գաբ.	18-
Գաբ. ապահ աչբլը	18-12
Իսթիգ. 63 (Մութօն) 6 % Ֆ.	86-
» 65 » 6 % Ֆ.	90-
» 69 (Ռինար) 6	88 50
» 72 (Գօն տիւ Թրէզօր)	29-50
» 73 6 % Ֆ.	84
Բուսմէլի չըմէնտրֆէր 3	57-50
Ագճէ Ֆայիզի %	09-
Ըբբօր Ղրչ	00-
Հավալէսիզ »	30-

ՊԱՆԳԱ ԱԳՍՈՒՆԼԱՐԸ

Գրէտի ժէնէրալ	5-38
Սամազլ պանգասը	10-18
Սօսիէթէ ժէնէրալ	5-40
Թրամվայ	3-75

ԱԳՃԷԼԷՐԻՆ ՖԻՑԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղրշտան	Ֆր.	Գր
Գեյազ մէհիսիյէ ֆարգը		107-28
Մէթալիք	»	205-20
Գեչլիք	»	210-
Ալթըրգ	»	125- 5
Պագըր	»	670-
Գայմէ	»	940-
Ինկիլիզ լիրասը		110-
Ֆրանսզ ալթունու		87-18
Փոլ		90-03
Գրիմից ալթունու		51-25
Գարպօն գայմէսի		8-84